

Elektronska Fiskalna Registar Kasa
sa ugrađenim Gprs Modemom

~ HCP INTEGRA ~

Korisničko Uputstvo

Sadržaj

Opšta uputstva

A.1 - Displeji

A.2 - Tastatura

A.3 - Štampač

A.4 - Napajanje i konektori

A.5 - Kretanje kroz menije, opis

A.6 - Unos teksta

A.6.1 - Brisanje unetog teksta

A.6.2 - Ispisivanje teksta

A.6.3 - Promena slova (mala/velika)

A.6.4 - Ćirilično pismo na printeru

A.6.5 - Boldirana slova pri štampanju teksta na printeru

A.6.6 - Centriranje teksta

A.7 - GPRS

A.7.1 - Provera ispravnosti rada modema

A.7.2 - Neispravan rad modema

1 - Prodaja

1.1 - Prodaja atikala korišćenjem koda/šifre

1.1.1 - Primer prodaje artikla preko koda/šifre (123) jedinične količine

1.1.2 - Primer prodaje artikla preko koda/šifre (124), određene količine (5,23)

1.2 - Prodaja artikla koristeći bar kod artikla

1.2.1 - Prodaja artikla koristeći bar kod artikla preko tastature

1.2.2 - Prodaja artikla koristeći bar kod artikla bar kod čitačem

1.2.3 - Primer prodaje artikla preko bar koda (1245672435), određene količine (76,73)

1.2.4 - Prodaja artikala sa težinskim bar kodom

1.3 - Korekcija grešaka pri unosa podataka

1.3.1 - Funkcijsko dugme C

1.3.2 - Storniranje

1.4 - Funkcija Međuzbir

1.5 - Načini naplate

1.5.1 - Naplata gotovinom

1.5.2 - Naplata čekom

1.5.3 - Naplata karticom

2 - Izveštaji (Fiskalni)

- 2.1,2** - Dnevni izveštaj i presek stanja
- 2.3** - Periodični izveštaj
- 2.4** - Izveštaj prodaje artikala
 - 2.4.1** - Štampanje izveštaja
 - 2.4.2** - Reset prometa

3 - Podešavanja Uredaja

- 3.1** – Podešavanje zaglavlja i reklame
 - 3.1.1** - Definisanje zaglavlja
 - 3.1.2** - Definisanje reklamnog bloka
 - 3.1.3** - Izbor reklamne slike
- 3.2** – Definisanje poreskih stopa
- 3.3** – Opšta podešavanja uređaja
 - 3.3.1** - Podešavanje porta COM 2
 - 3.3.2** - Podešavanje porta COM 1
 - 3.3.3** - Odabir jezika
 - 3.3.4** - Podešavanje tastature
 - 3.3.5** - Podešavanje štampača
- 3.4** – Definisanje artikala
 - 3.4.1** - Unos bar koda već definisanom artiklu
 - 3.4.2** - Unos artikla sa šifrom ili bar kodom koji već postoji u bazi
 - 3.4.3** - Brisanje artikla u bazi
 - 3.4.4** - Promena cene artikla u toku računa
- 3.5** - LAN
- 3.6** - Definisanje odeljenja
- 3.7** – Kasiri

Opšta uputstva i informacije

Ovaj priručnik sadrži uputstvo za instalaciju, održavanje, podešavanje za rad i upotrebu fiskalne kase HCP Integra kako bi ona sačuvala svoje osobine i obezbedila pouzdano korišćenje na dalji period zato ga pre prve upotrebe kase prvo detaljno proučite.

Redovno održavanje mašine treba vršiti na način opisan u ovom priručniku. U slučaju bilo kakvog kvara treba pozvati najbliži ovlašćeni servis.

Ne prihvatamo odgovornost za eventualnu štetu nanetu licima ili stvarima koja je prouzrokovana nepravilnim rukovanjem registar kase, korišćenjem rezervnih delova koji nisu originalni ili intervencijama od strane neovlašćenih lica.

Registrar kasa je u skladu sa važećim sigurnosnim normama.

Zabranjeno je i opasno ubacivati stvari i tečnosti bilo kakve vrste u unutrašnjost mašine.

Zabranjeno je uklanjanje i otvaranje fiskalne plombe od strane neovlašćenih lica.

Instaliranje i uključivanje:

Fiskalnu kasu postaviti na ravnu, stabilnu i suvu površinu, gde neće biti izložena direktnom uticaju sunca, vlage ili topote. Takođe treba izbegavati prašnje prostorije. Na kasu ne stavljati ništa.

Kasu postojećim strujnim kablom priključiti na električnu mrežu (220V, 50Hz). Priključak na mrežu (utičnica), treba da bude u blizini kase, tako da ne ometa prolaz ili predstavlja bilo kakvu drugu smetnju. Izbegavati priključivanje kase zajedno sa velikim potrošačima (frižider, kalorifer...).

Proveriti da li su rolne hartije postavljene ispravno u za njih namenjene odeljke.

Kada ste sve ove navedene stvari ispravno podesili, kasu uključite prekidačem koji se nalazi sa desne strane pored strujnog kabla.

Fiskalizacija:

Za puštanje kase u rad odgovoran je serviser, ovlašćeno tehničko lice, koji će fiskalizovati kasu i personalizovati je. Personalizovanje predstavlja podešavanje parametara kase koji su namenjeni korisniku (PIB, IBFM, bar kod čitač, PC, fioka...). Fiskalizacija se odnosi na osposobljavanje fiskalne memorije kase (dodela PIB-a, setovanje vremena, reseti), kako bi ona ispravno beležila fiskalne dokumente i izdavala ih.

Sve operacije koje se odnose na fiskalizaciju moraju biti unete u servisnu knjižicu koja je sastavni dokument uz svaku fiskalnu kasu.

Održavanje:

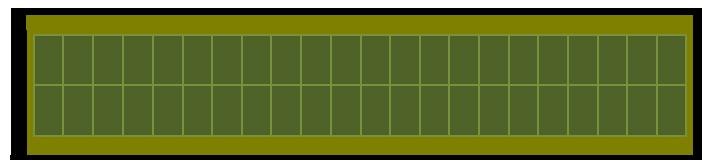
Kasu nije neophodno svakodnevno brisati i čistiti. Periodično, u cilju održavanja higijeskih radnih uslova, potrebno je mekom platnenom krpom prebrisati kasu. Krpu navlažiti neutralnim sredstvima za pranje.

Izbegavati deterdžente, razređivače i sprejeve kao i njihovo direktno prskanje po fiskalnoj kasi.

A.1 - Displeji

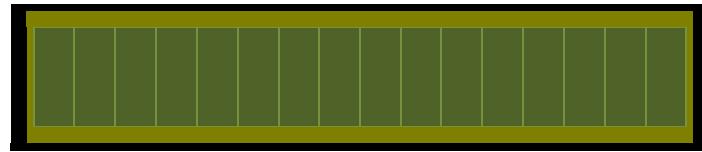
Fiskalni uređaji HCP Integra u skladu sa propisima imaju korisnički displej i displej za kupca. Oba su alfa-numerički sa žuto zelenim back light-om.

Korisnički Displej

2x24 karaktera

Displej za kupca

1x16 karaktera

A.2 – Tastatura

Opis tastature: Programabilna alfa-numerička Cherry tastatura se sastoji od 12 alfa - numeričkih i 16 funkcijskih tastera

Alfa – numeričkim tasterima možete unositi podatke vezane za brojne, slovne i znakovne vrednosti. Brojne u formatu od 0 do 9, slovne u formatu abecede i znakovne u formatu . , / ! ? % & _

Funkcijskim tasterima se pozivaju određene funkcije čiji naziv je na njima napisan. Neki tasteri imaju više funkcija pa se one mogu uključivati prethodnim pozivanjem tastera **SHIFT** koji omogućava korišćenje druge funkcije.

Alfa – numerički tasteri:

Njihova osnovna karakteristika je da višestrukim pritiskom tastera, pravo upisa imaju naizmenično znaci , slova ili brojevi. Svaki taster je posebno definisan.

Definicija tastera:

Taster **1**: Brojna vrednost jedan (1), znakovi razmaka (_) tačke (.) i zareza (,), funkcija razmaka jednog praznog polja

Taster **2** : Brojna vrednost dva (2), slovne: slovo A, slovo B, slovo C

Taster **3** : Brojna vrednost tri (3), slovne: slovo D, slovo E, slovo F

Taster **4** : Brojna vrednost četri (4), slovne: slovo G, slovo H, slovo I

Taster **5** : Brojna vrednost pet (5), slovne: slovo J, slovo K, slovo L

Taster **6** : Brojna vrednost šest (6), slovne: slovo M, slovo N, slovo O

Taster **7** : Brojna vrednost sedam (7), slovne: slovo P, slovo Q, slovo R, slovo S

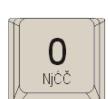
Taster **8** : Brojna vrednost osam (8), slovne: slovo T, slovo U, slovo V

Taster **9** : Brojna vrednost devet (9), slovne: slovo W, slovo X, slovo Y, slovo Z

Taster **X** : Funkcija puta (x), znak kosa crta (/), znak uzvičnik (!), znak pitanja (?), slovo Dž, slovo Š. Ima još i funkciju centriranja teksta u kombinaciji sa tasterom SHIFT.

Taster **0** : Brojna vrednost nula (0), slovo Nj, slovo Ć, slovo Č

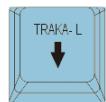
Taster . : Znak zarez (,), slovo Đ, slovo Ž, slovo L

Funkcijski tasteri:

Njihova uloga se ogleda u izvršavanju definisanih komandi za svaki taster. Neki tasteri imaju po više funkcija koje se upotrebljavaju u kombinaciji sa tasterom SHIFT a neki menjaju svoju funkciju automatski kada se vrši programiranje.

Taster **MENI**: Funkcija povratka u osnovni meni

Taster **TRAKA-L**: Funkcija kretanja kroz menije unatrag, pri programiranju se koristi u kombinaciji sa tasterom SHIFT za vraćanje korak unazad odnosno za pomeranje markera promene. Dok ste u režimu prodaje možete njime izvlačiti traku računa za kupca radi preglednosti.

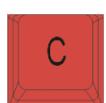
Taster **TRAKA-R**: Isto važi i za ovaj taster samo je smer unapred. Kontrolna traka se može namotati ovim tasterom ako je podignuta glava štampača pri zameni rolne papira.

Taster **PLU**: Funkcija ulaska u režim prodaje te unos koda/bar koda (SHIFT) ako se nalazite u osnovnom meniju, u svim drugim menijima ima funkciju potvrde.

Taster **STORNO**: Funkcija storniranja (brisanja) podataka. U započetom računu briše po jedan prodati artikal unazad hronološki, a u kombinaciji sa tasterom SHIFT ceo račun. Pri definisanju naziva i vrednosti briše ceo napisani sadržaj. U menijima 3.1 – Podešavanje Zaglavlja i Reklame, 3.6 – Definisanje Odeljenja i 3.7 – Kasiri briše njihov evidentirani promet odnosno sadržaj.

Taster **C**: Funkcija brisanja jednog po jednog karaktera, takođe se možete njime vratiti u prethodni meni. Kako pri definisanju vrednosti i naziva briše karaktere, u kombinaciji sa tasterom SHIFT vraća nazad u prethodni meni.

Taster **DNEVNI/PRESEK**: Funkcija ulaska u meni dnevnog izveštaja (prečica), druga funkcija ulazak u meni 2.2 - Preseka stanja. (SHIFT)

Taster **PERIOD/KASIR**: Funkcija ulaska u meni 2.3 - Periodičnog izveštaja (prečica), druga funkcija ulazak u meni 3.7 - Kasira (SHIFT)

Taster **SHIFT**: Menja funkciju višefunkcijskih tastera

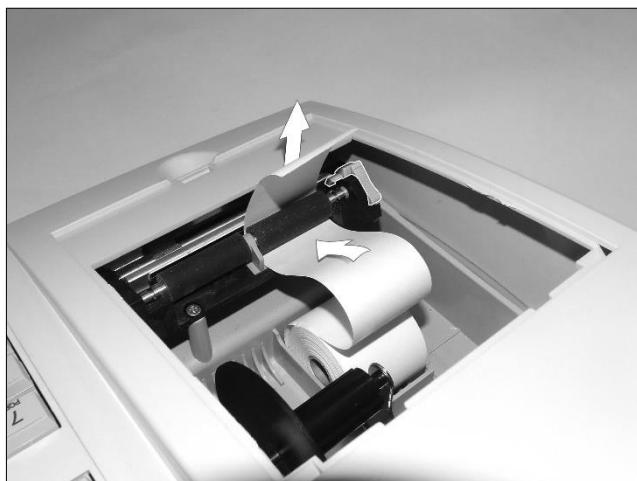
A.3 - Štampač

Dvostanični termalni APS štampač koristi dve termalne rolne za ispisivanje sa rezolucijom od 203 dpi (tačaka po inču). U jednom redu je moguće ispisati 22 karaktera. Rolne su širine 38 mm, spoljnog prečnika do 50mm. Štampač ima ugrađene senzore za signalizaciju kada je traka pri kraju. Na sledećim primerima je prikazan način za postavku trake na štampaču kase.

Korak 1: Ukloniti poklopac
štampača

Korak 2: Podići glavu
štampača

Korak 3: Provući traku između
valjka i termalne glave štampača

Korak 4: Spustiti glavu štampača

Izgled pravilno postavljenih
termalnih traka

A.4 - Napajanje i konektori

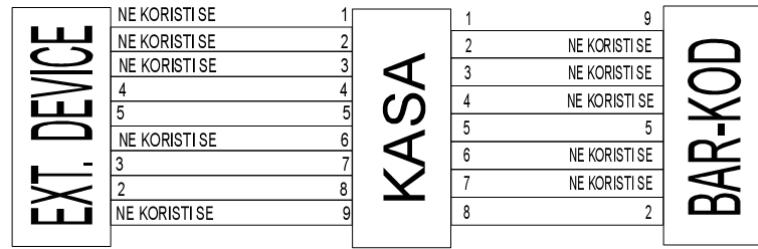
HCP INTEGRA Fiskalni uređaji koriste VOF 65-24 svičersko napajanje. Ovakva napajanja imaju zaštitu izlaza od prevelikog napona i struje.

slika prekidača,strujnog kabla i konektora za fioku

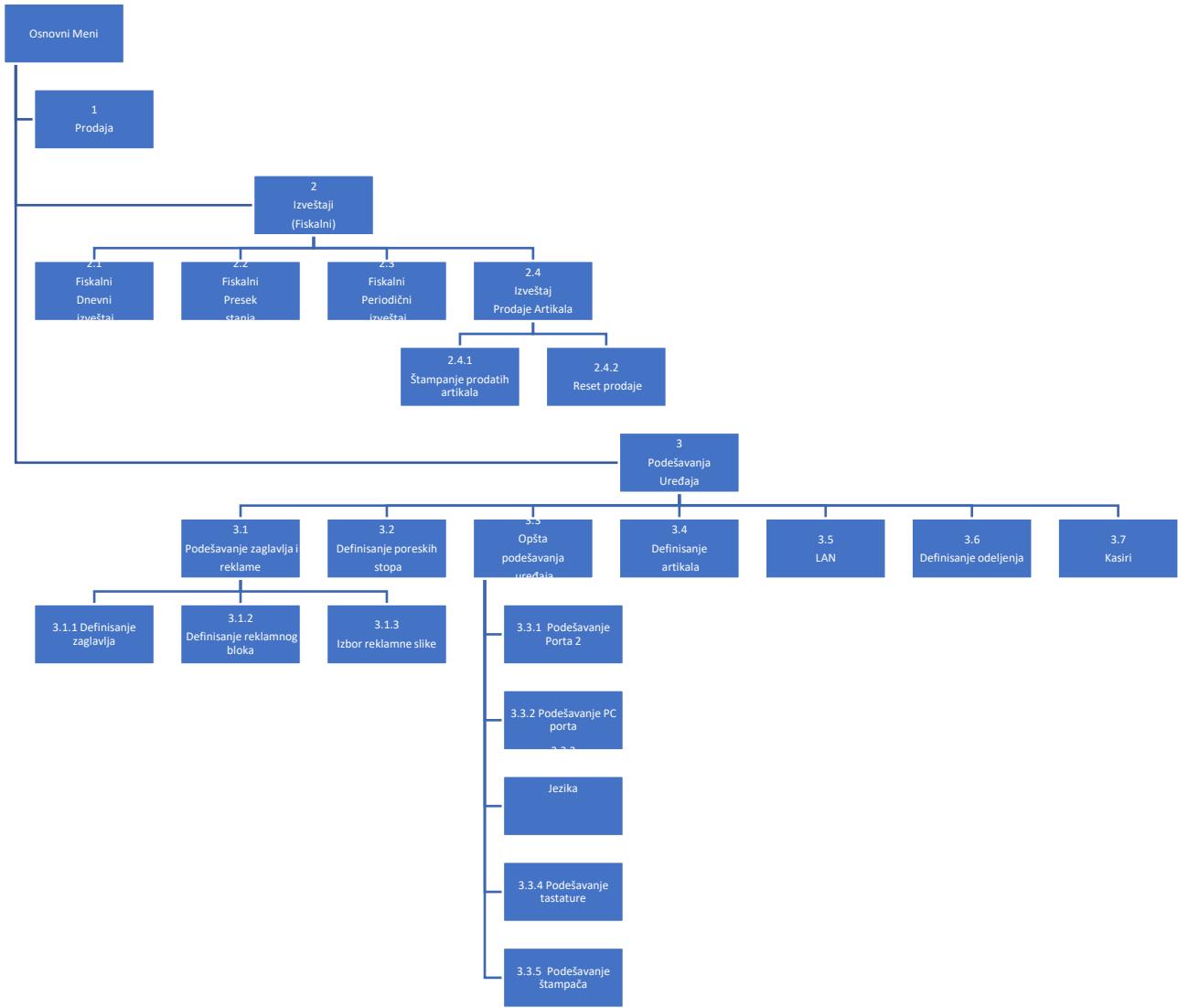

Slika na kojoj su prikazani priključci (s leva u desno):
za Bar kod, PC i externu antennu

Šema povezivanja sa fiskalnom kasom Integra

A.5 - Kretanje kroz menije opis

Šema korisničkih menija i podmenija

Meniji su hijerarhijski podeljeni na glavne menije i podmenije (opcije). Na slici je prikazana šema svih menija koji se koriste za potrebe podešavanja vaše kase. Koristeći ovaj jednostavan model pokazaćemo kroz primere kretanje od početnog do željenog menija.

Osnovni tasteri za kretanje kroz menije su **TRAKA-L** i **TRAKA-R**

Slike tastera

Taster **TRAKA-R** ima funkciju prelaska na narednu opciju menija/podmenija odnosno kretanja unapred kroz menije/podmenije.

Taster **TRAKA-L** ima funkciju povratka na prethodnu opciju menija/podmenija odnosno kretanja unazad.

Primer 1:

2 - Štaji (Fiskalni)

3 – Podešavanja
Uredjaja

Primer 2:

3 . Podešavanje
zaglavila i Reklame

3 . 2 – Definisanje
Poreskih Stopa

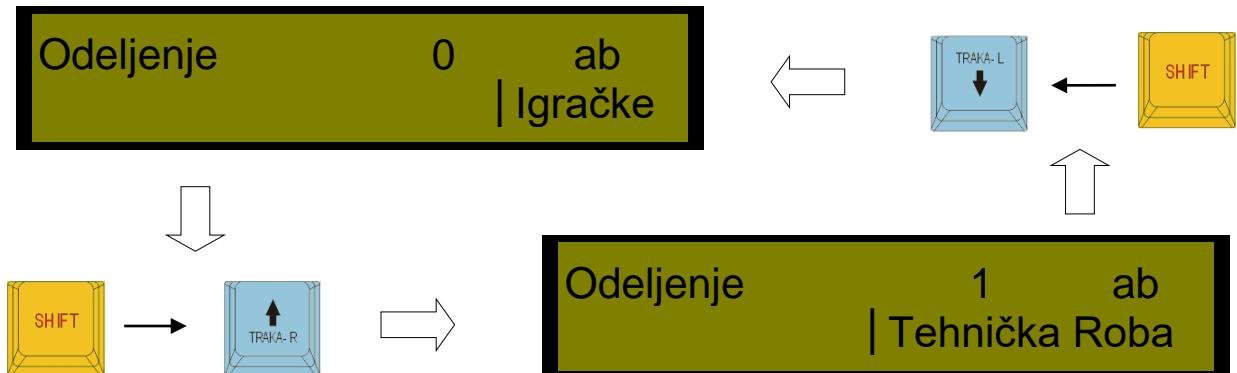
Primer 3:

3 . 2 Definisanje
Poreskih Stopa

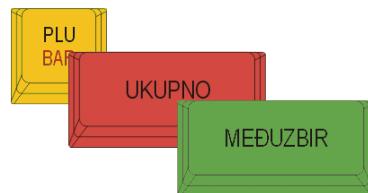
3 . 1 - Podešavanje
Zaglavila i Reklame

U opcijama gde je meni predviđen za editovanje teksta, na sledeću/prethodnu opciju se prelazi prethodnim pritiskom tastera **SHIFT**.

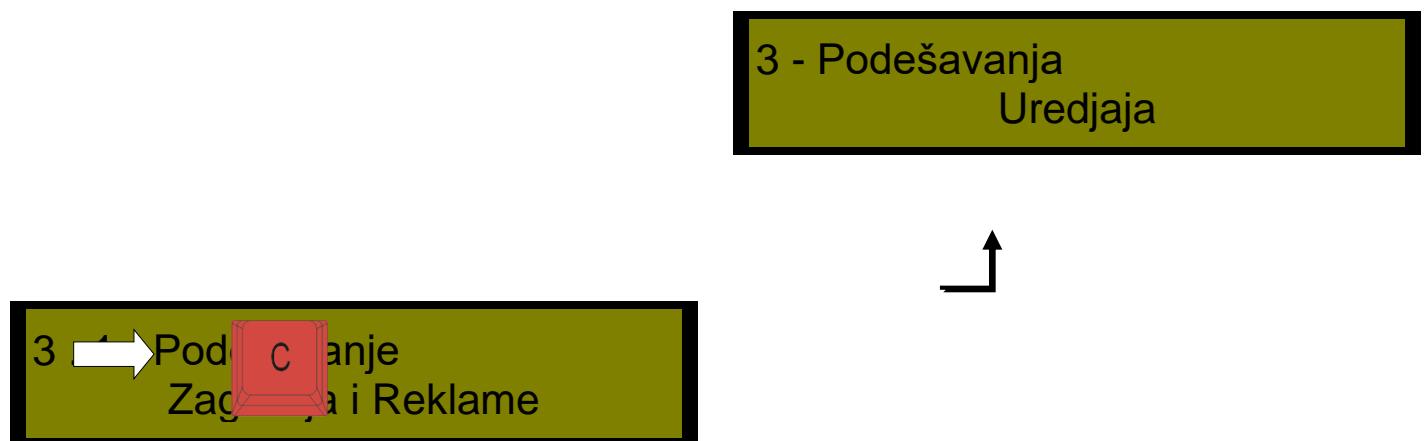
SHIFT → **TRAKA-L/TRAKA-R**

Tasteri za ulazak u željeni meni odnosno za odabir opcije, su tasteri potvrde **PLU/MEĐUZBIR/UKUPNO**.

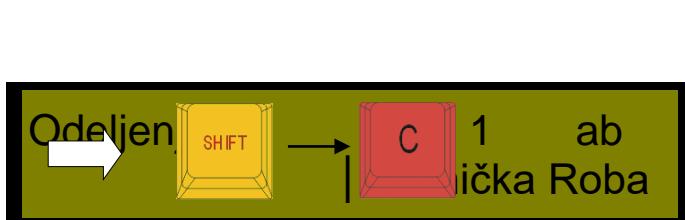

Taster **C** omogućava izlazak iz podmenija i povratak na viši meni/podmeni koracima unazad suprotno od funkcije potvrde.

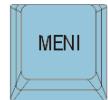
Napomena: U podmenijima editovanja teksta (definisanje zaglavlja, opis artikla itd.) taster **C** se koristi kao funkcionalni taster za editovanje teksta , tako da za ovu funkciju povratka mora se u tom slučaju koristiti sekvenca testera **SHIFT →C** .

3 . 6 – Definisanje Odeljenja

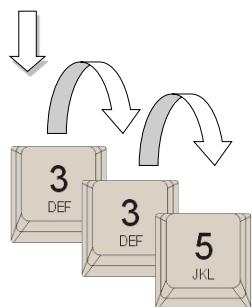

Pored standardnog načina kretanja kroz menije (gore objašnjen), HCP fiskalne kase imaju implementiran brži način ulaska u menije koristeći numeričku tastaturu.
Svakom meniju/ podmeniju pridružena je numerička vrednost na osnovu koje se može doći do tog menija/podmenija.

Primer: Ulaska u opciju 3.3.5 Podešavanja Uređaja.

HCP INTEGRA
07. 09. 2007 09 : 48

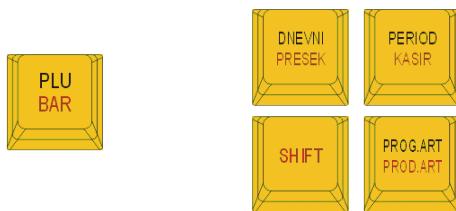

3 - Podešavanja
Uredjaja

3 . 3 - Opšta Podešavanja
Uredjaja

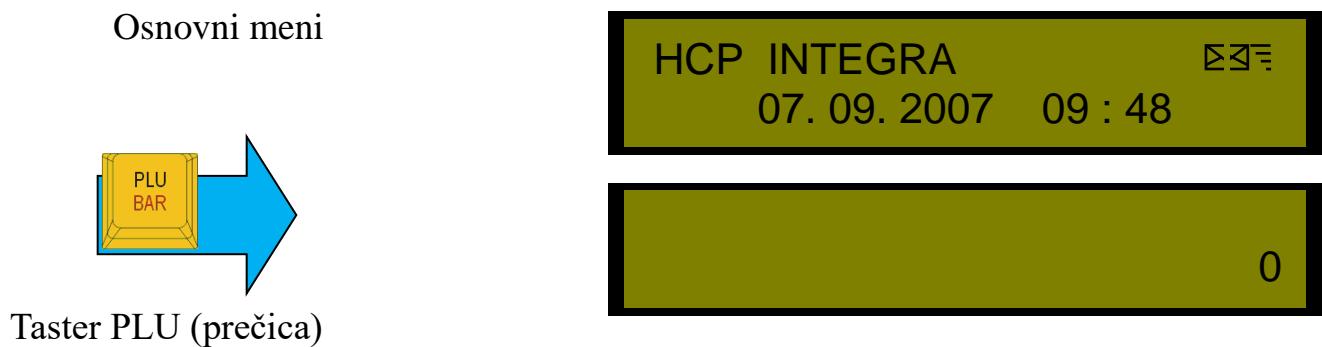
3 . 3 . 5 - Podešavanje
štampača

Kako su funkcije prodaje, dnevnih izveštaja, preseka stanja i periodičnog izveštaja najbitnije za rad jedne kase, predviđeni su tasteri koji direktno vode u podmenije (prečice). Na tastaturi su obeleženi žutom bojom i na njima su ispisani nazivi podmenija do kojih vode. Crnim slovima su ispisani podmeniji do kojih se dolazi direknim pritiskom tastera, a crvenim podmeniji do kojih se stiže prethodnim pritiskom tastera **SHIFT**.

Slike tastera

Primer 1: Osnovni način je primer ulaska kase u režim prodaje korišćenjem tastera **PLU/BAR** na sledeći način:

HCP Fiskalni Uređaji definišu šifre artikala od 1 do 32 000, tako da numerička vrednost koja je veća od 32 000 automatski biva predstavljena kao bar kod. U slučaju bar koda koji je definisan tako da ima vrednost manju od 32 000, mora se uključiti druga funkcija tastera **PLU/BAR** i uneti bar kod (ručno ili skenerom).

Primer 2: Dnevni izveštaj se dobija direktnim ulaskom u meni tasterom **DNEVNI/PRESEK**, a presek stanja prethodnim pritiskom tastera **SHIFT**.

A.6 - Unos teksta

Prateći savremene tokove tehnologije, fiskalne kase HCP obradu i unos teksta na mestima gde je to potrebno (unos opis artikla, definisanje zaglavlja, definisanje reklame, unos opisa odeljnja itd...), obrađuju na način koji je korisnicima blizak.

Na tastaturi su označena slova koja se unose u tekst kada se koristi dati taster. Kako bi korisnik imao bolju orijentaciju o unisu svog teksta i njegovog prikazivanja na printeru, uveden je marker početka reda teksta. Na osnovu ovog markera donekle se ima uvid kako bi se tekst štampao na printeru.

marker početka reda teksta

Pored ovog markera uveden je još jedan marker, marker promene. Ovaj marker je u obliku zatamljenog polja na displeju koji blinka. Marker pokazuje trenutnu validnu poziciju koja se menja. Na mestu ovog markera pojavljuje se uneti karakter. Poziciju ovog markera možete menjati na displeju, tj. marker promene se „kreće“ u redu displeja te omogućuje korisniku da lakše ažurira svoj tekst.

Menjanje pozicija markera promene se vrši tasterima **TRAKA-R/TRAKA-L**

marker promene

A.6.1 - Brisanje unetog teksta

Za brisanje celokupne unete poruke koristi se taster **STORNO**, za brisanje zadnjeg unetog karaktera taster **C**.

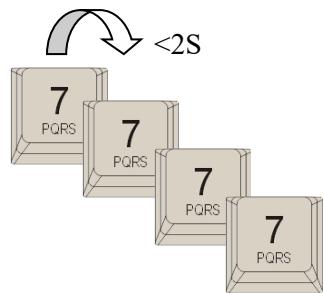

A.6.2 - Ispisivanje teksta

Za ispisivanje teksta koristi se numerička tastatura. Već je u delu A.6 naznačeno da svaki taster u menijiima unosa teksta ima funkciju unosa slova koja su na njemu naznačena.

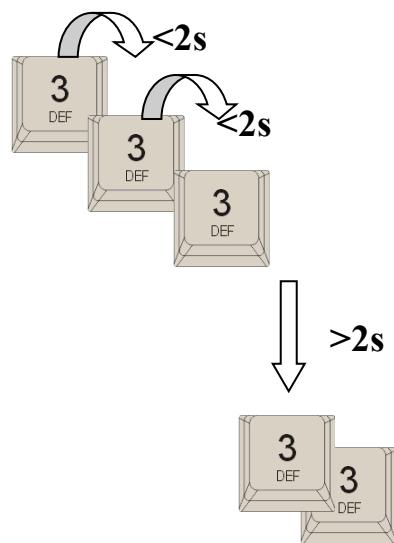
Primeri:

Unos slova S. Za unos ovog slova potrebno je 4 puta pritisnuti taster 7, jer je slovo S četvrt po redu slovo koje je navedeno na ovom tasteru. Pri tome vreme za koje uređaj prihvata promenu na tasteru je 2s. To znači da sve promene koje nastaju u periodu manjem od 2s se ne prihvataju. Simbol koji se prihvata kao validan je simbol koji je aktivan više od 2s. Pri naizmeničnom pritisku tastera 7 na mestu markera promene ciklično se menjaju karakteri koje taj taster "duži" (P Q R S 7 P....). Karakteri stoje na displeju duže od 2 sec. se prihvata i marker promene se pomera za jedno mesto.

Primer 2:
Unos teksta **FE**.

_ RED 1 AB |

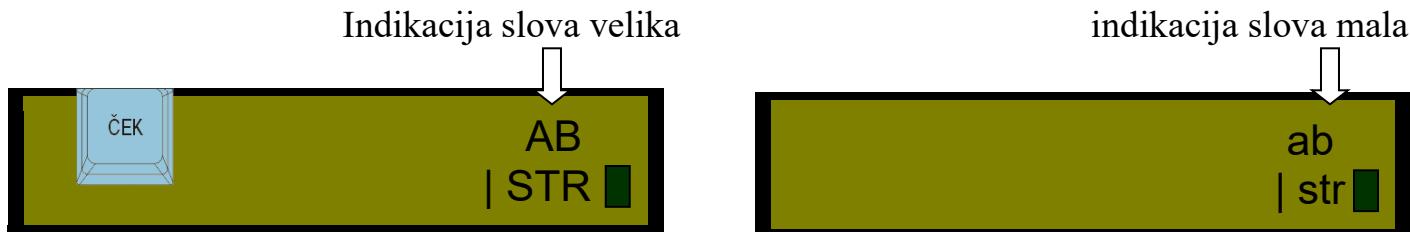

_ RED 1 AB | F |

_ RED 1 AB | FE |

A.6.3 - Promena slova (mala/velika)

Za promenu slova (mala/velika) koristi se taster ČEK, indikacija da su slova mala ili velika je dvoznačni simbol u gornjem desnom uglu (**ab –mala slova, AB-velika slova**)

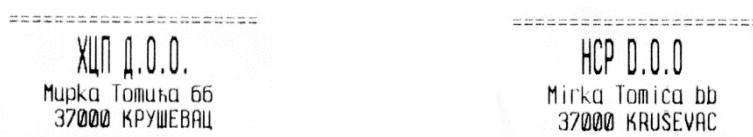

A.6.4 - Ćirilično pismo na printeru

Da bi se pri štampanju unetog teksta na printeru prikazala ćirilična slova, potrebno je unosu teskta uključiti ćirilično pismo. Za ovu operaciju se koristi taster KARTICA, pri tome pojavljuje se indikacija u gornjem redu displeja desno. Nažalost displeji koje koriste kase su alfanumerički i mogu prikazati samo latinična slova, tako da pri unosu ćiriličnih slova jedina naznaka znak u gornjem desnom uglu, međutim ćirilična slova biće štampana na printeru.

Slike teksta ćirilica i latinica

Napomena: Funkcije ciriličnog pisma i malih i velikih slova imaju efektka samo ukoliko se uključe pre programiranja teksta. Ovo ne važi za funkciju bold.

A.6.5 - Boldirana slova pri štampanju teksta na printer

Pri definisanju zaglavlja i reklame moguće je korititi još jednu karakteritiku koju ovi fiskalni uređaji nude. Ispisivanje boldiranih slova na printeru.

Uključivanje ove funkcije je preko tastera **GPRS**, i indicira se pojavom signala na displeju u gornjem desnom uglu. Ova funkcija ima efekat samo pri definisanju zaglavlja i reklama.

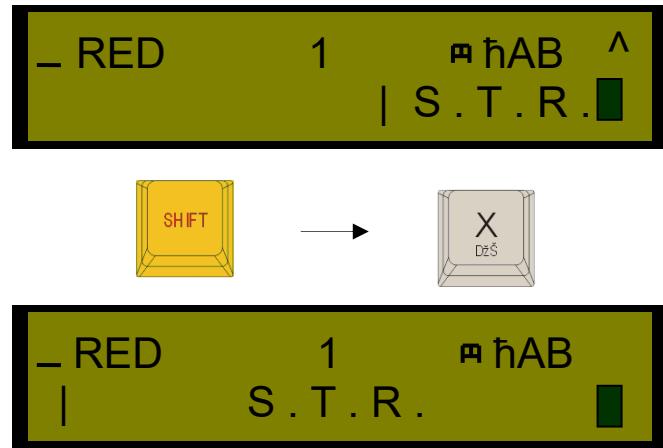
Slike teksta boldiranih slova

ХЦП д.о.о.
Мирка Томића бб
37000 КРУШЕВАЦ

Napomena: Kako je zbog ograničavajućih osobina displeja nemoguće prikazati promene (ćirilična slova i boldiran tekst), način provere unosa nekog teksta je korišćenje tastera **VIRMAN**. Ovaj taster u svakom trenutku štampa na printeru uneti tekst.

A.6.6 - Centriranje teksta

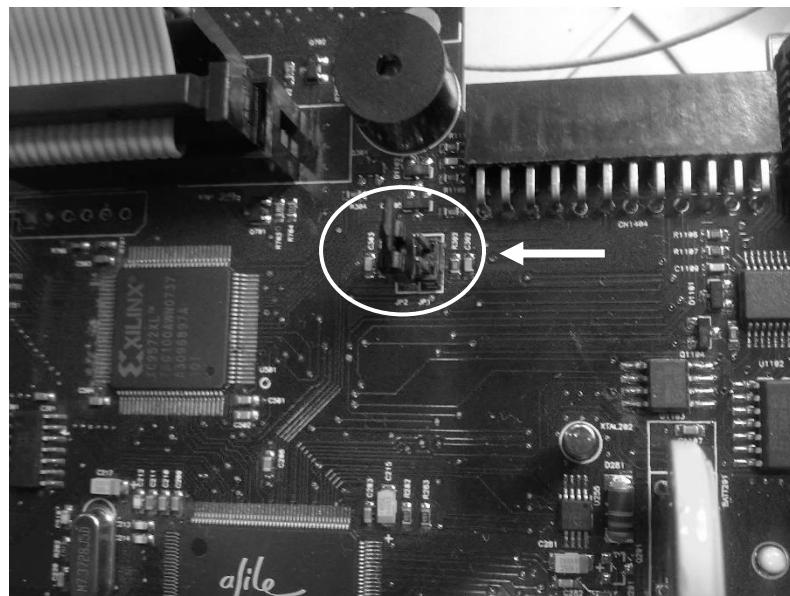
Centriranje teksta je još jedna karakteristika koja ima efekat samo pri definisanju zaglavlja i reklama.

A.7 - GPRS

Jedna od prednosti fiskalnih uređaja HCP Integra je ugrađen GPRS modem za slanje izveštaja poreskoj upravi. Pored osnovne namene korisniku pruža mogućnost praćenja i administriranja kase na daljinu.

GPRS modem, kao uređaj za slanje izveštaja o evidenciji prometa na server poreske uprave, treba biti podešen kako bi ispravno radio.

Slika jumpera za GPRS i reset

Napomena: Parametri GPRS modema koji se upisuju kroz program radi podešavanja i ispravnog slanja podataka Poreskoj Upravi, nakon reseta se ponovo moraju uneti.

A.7.1 - Provera ispravnosti rada modema

Trenutno stanje rada modema može se u svakom trenutku proveriti pritiskom tastera **GPRS** pri čemu se štampa dokument o trenutnom stanju GPRS uređaja.

Dokument u svom prvom delu sadrži informacije o statusu modema u kasi, gde se može videti koji je SIM, naziv operatera i kvalitet signala. Svaki signal manji od 10 predstavlja nedovoljan signal za rad GPRS-a, u tom slučaju se korisniku preporučuje ugradnja externe antene.

U drugom delu su ispisana sledeća podešavanja:

HCP HCP HCP HCP HCP
SIM: 89381030000058132749
OPERATOR: 0,0, "YUG 03"
SIGNAL: 11

GPRS Poreske Uprave	
IP:	172.018.012.012
USER:	terminal
PASS:	malitren
CMD:	/komande
RES:	/izvestaji
APN:	obveznik
APN_USER:	mts
APN_PASS:	064

IP: Adresa servera poreske uprave (PU),

USER: Korisničko ime, za pristup serveru PU,

PASS: Lozinka, za pristup serveru PU,

CMD: Pozicija datoteke komande koja se skida sa servera,

RES: Pozicija datoteke u koju se smeštaju podaci na serveru,

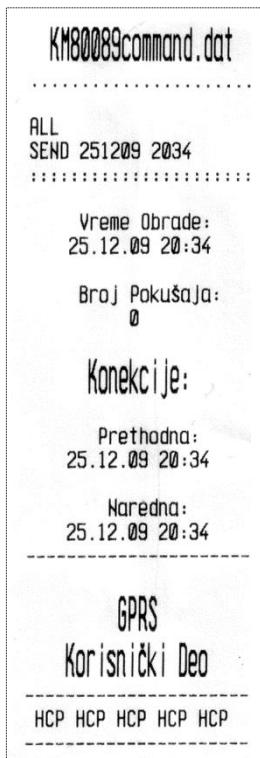
APN: (Access Point Name) Ime pristupne tačke operatera,

APN_USER: Korisničko ime za pristup APN-u,

APN_PASS: Lozinka za pristup APN-u operatera

U trećem delu dokumenta su podaci o trenutnom stanju modema:

Ime komandnog fajla koji nosi podatke o komandi. Svaki komandni fajl je vezan za IBFK svake fiskalne kase, i ima ekstenziju .dat,

Komanda koja je trenutno validna sa vremenom i
datumom (ili periodom) sledeće konekcije,

Datum i vreme kada su podaci prikupljeni i
pripremljeni za slanje,

Broj pokušaja modema da pošalje podatke jednog
fajla. Brojač se resetuje nakon uspešnog slanja fajla.
Datum i vreme prethodne oствarene konekcije i
datum i vreme naredne zakazane prema komandi.

Modem će pokušati da iz tri puta ostvari
konekciju sa serverom (2 min između pokušaja), a ako
ne uspe odložiće je za 24 h. Ponoviće postupak i ako
ni tada ne ostvari konekciju (pismo na displeju i dalje
stoji), tada se treba obratiti serviseru.

GPRS Korisnički deo je opcionalna mogućnost koja omogućava korisniku kase da modem
pored servera PU, šalje podatke i na drugi, server dostupan korisniku. Na ovaj način je
korisniku omogućeno praćenje i evidentiranje prometa sa udaljenog mesta. Pored toga je
moguće ažuriranje i promena cena artikala sa kućnog računara, van prodajnog mesta. Za
otključavanje ove opcije treba se obratiti ovlašćenom servisu za dobijanje šifri i
podešavanje parametara kao i za dalja uputstva.

Vizuelna provera ispravnosti se može uraditi na displeju gde u uglu treba da stoji
pokazatelj u obliku pisma i koji označava podatke koje treba poslati poreskoj upravi.
Pored njega je indikator signala mreže modema. Nakon slanja podataka pokazatelj u
obliku pisma će se izgubiti.

slika displeja

Napomena: Korisnik ima pravo registracije do 20 SIM kartica.

A.7.2 - Neispravan rad modema

Gore definisan tekst i slika, predstavljaju ispravan rad modema, u slučaju neispravnog rada modema odštampani dokument imaće opis neispravnosti. Kada je bilo koji od parametra ostao nedefinisan na displeju će se ispisati poruka.

Greška GPRS modema!

*Tekst : **Modem nemoguće detektovati** se štampa u slučaju kada modem ne može da ostvari komunikaciju sa modemom. U tom slučaju treba se obratiti serviseru.

*Tekst: **Modem Zauzet !** predstavlja tekst koji modem štampa dok je u stanju rada ali je njegovo stanje nedefinisano. Ovaj slučaj ne znači da modem ne radi već da treba odložiti proveru. Ako se i nakon dva dana ispisuje ova poruka u tom slučaju se obratiti serviseru.

HCP HCP HCP HCP HCP

Modem zauzet!
Modem zauzet!
Modem zauzet!
Modem zauzet!
Modem zauzet!

*Tekst: **SIM: Error** predstavlja fizičku odsutnost SIM kartice;

*Tekst: **Nedostaje šifra** kada se u terminalu nalazi kartica koja nije validna. I u ovom slučaju se treba obratiti serviseru.

HCP HCP HCP HCP HCP

SIM:
89381030000032195671

Nedostaje šifra

Podešavanje se izvršava isključivo preko računara servisnim programom koji koriste ovlašćeni serviseri.

1 - Prodaja

Ovaj meni je namenjen najvažnijoj operaciji fiskalne kase prodaji. Fiskalna kasa HCP ima mogućnost programiranja do 32 000 artikala gde se svakom artiklu može definisati kod/šifra i bar kod tako da se za prodaju artikala može koristiti i šifra/kod i bar kod. Pored toga se može prodati do 200 stavki po računu, gde je broj naplata neograničen.

Prodaja na fiskalnoj kasi se može vršiti preko tastature, bar kod čitačem ili kombinacijom tastatura/bar kod čitač.

1.1 - Prodaja artikala korišćenjem koda/šifre : Može se izvršiti isključivo preko tastature fiskalne kase. Potvrda prodaje artikla preko šifre je taster **PLU**.

1.1.1 - Primer prodaje artikla preko koda/šifre (123) jedinične količine

Unos šifre/koda artikla

A large black rectangular box with a thin white border. Inside the box, centered, is the number '123' in a white sans-serif font.

Potvrda prodaje

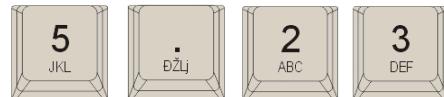
Telefon Nokia 6330
1,0/kom 12.700,00

A large black rectangular box with a thin white border. Inside, centered, is the text 'Telefon Nokia 6330' in black, followed by '1,0/kom' and '12.700,00' in black.

Artikal prodat

1.1.2 - Primer prodaje artikla preko koda/šifre (124), određene količine (5,23)

0

Količina

5,23

Množenje

5,23

0

Unos šifre/koda artikla

5,23

124

Potvrda prodaje

Šećer Kristal
5,23/kg 450,00

Artikal prodat

1.2 - Prodaja artikla koristeći bar kod artikla.

Može se vršiti preko tastature i preko bar kod čitača

1.2.1 - Prodaja artikla koristeći bar kod artikla preko tastature

Ovakva prodaja artikla preko tastature, je identična prodaji preko koda/šifre. Razlika se ogleda u tome da kod/šifra artikla ne može biti veća od 32 000. Pri unošenju šifri koje su veće 32 000, kasa će automatski prepoznati bar kod. Međutim ako je bar kod manji od te veličine (recimo 16 986), potvrda prodaje se tada izvršava **SHIFT PLU→**

1.2.2 - Prodaja artikla koristeći bar kod artikla, bar kod čitačem

U ovom slučaju unos bar koda se izvršava preko skenera koji automatski očitava bar kod artikla. Količina se unosi pre očitavanja bar koda. Ako količina nije uneta artikal se prodaje po jediničnoj količini mera, osim ako se ne koriste težinski bar kodovi gde je vaga već odredila cenu u odnosu na željenu količinu namirnica.

1.2.3 - Primer prodaje artikla preko bar koda (1245672435), određene količine (76,73)

Količina

Množenje

Očitavanje bar koda čitačem

Artikal prodat

1.2.4 - Prodaja artikala sa težinskim bar kodom je identična prodaji sa bar kodom. Postoji samo razlika u definiciji bar koda. Specijalne vase koje imaju štampače za bar kove definisane svaku namirnicu koja se meri sa cennom po kilogramu i na osnovu količine odštampaće bar kod koji u sebi nosi informacije o izmerenim namirnicama i njihovim cenama.

Svi težinski bar kodovi imaju 13 cifara u nizu (EAN-13). Prva cifra je uvek 2, sledi oznaka zemlje, 5 cifara definišu artikal i zadnjih 5 količinu. Zadnja cifra predstavlja kontrolnu cifru.

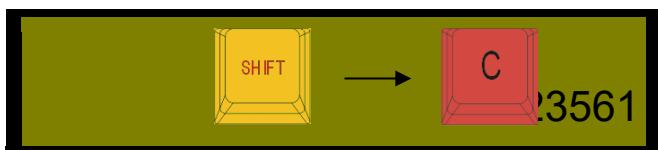
1.3 - Korekcija grešaka pri unosu podataka

1.3.1 - Funkcijsko dugme C u kombinaciji sa/bez tasterom **SHIFT**, predviđeno je za korekciju unešenih karaktera prilikom prodaje. Tasterom **C** se briše zadnji uneti karakter, kombinacijom **SHIFT → C** brišu se svi unešeni podaci.

Brisanje jednog karaktera

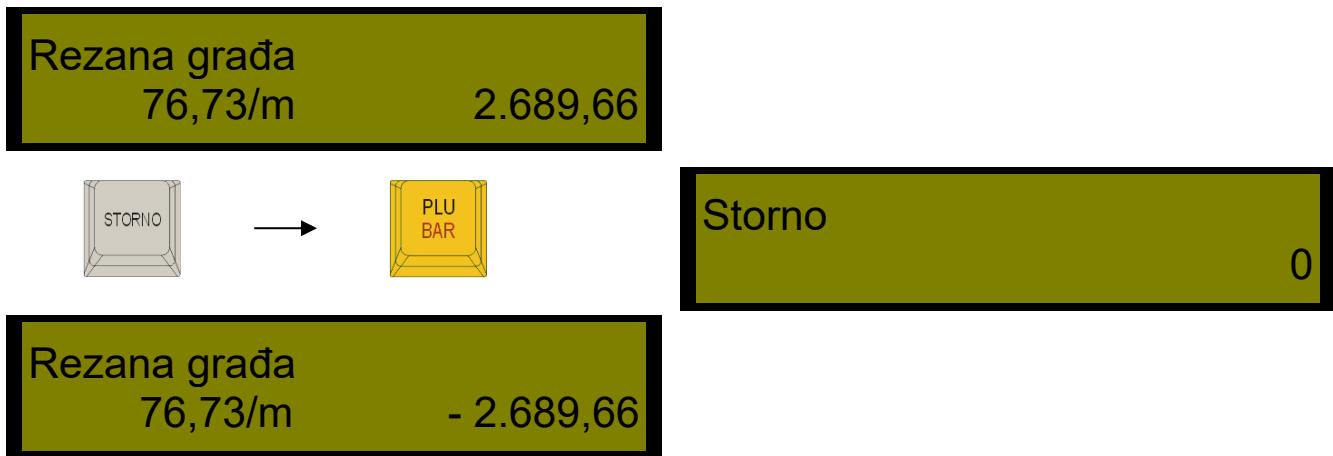
Brisanje svih unetih podataka

1.3.2 - Storniranje, brisanje unetog sadržaja

Storniranje unetog sadržaja prilikom prodaje, može se izvršiti u tri slučaja.

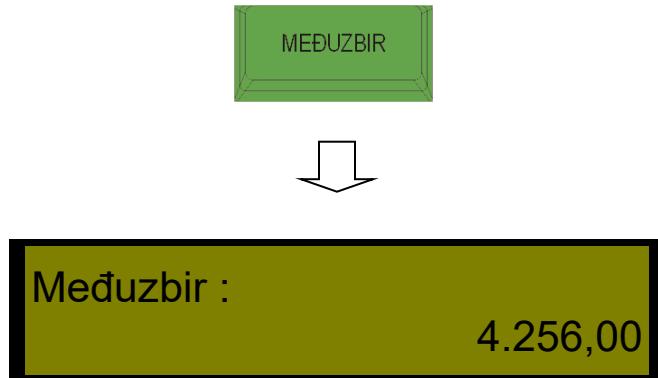
- Storniranje zadnje stavke na računu. Kada je u započetom računu potrebno obrisati zadnji prodati artikal, jednostavno treba pritisnuti taster **STORNO** i potvrditi tasterom **PLU**. Nakon potvrde cena tada storniranog artikla, će imati predznak minus.

- Storniranje po kodu/šifri ili bar kodu, se koristi kada je u više navrata prodat isti artikal na još nezatvorenom računu a potrebno ga je izbrisati sa spiska prodaje. Nakon pritiska tastera **STORNO** treba uneti kod/šifru ili bar kod preko tastature ili očitati čitačem bar kod artikla koga treba stornirati sa računa.
Nakon toga potvrditi tasterom **PLU**. Na taj način će biti obrisani svi podaci o prodaji tog artikla na računu.
- Storniranje celog računa se izvršava kombinacijom tastera **SHIFT → STORNO**. Nakon toga će ceo račun biti storniran i zatvoren bez evidentiranog prometa.

Napomena: Na način kako se uključuje funkcija, može se i isključiti ponovnim pritiskom na taster.

1.4 - Funkcija Međuzbir, se uključuje pritiskom na istoimeni taster i ima ulogu trenutne sume, odnosno sabira promet na računu dok se on ne zatvori. Namena ovakve funkcije je da se na lak način vodi evidencija o prometu.

1.5 - Načini naplate, mogu biti:

- Gotovinom,
- Čekom , ili
- Karticom.

1.5.1 - Naplata gotovinom, je najrasprostranjenija i za račun koji treba naplatiti gotovim novcem potrebno je pritisnuti taster **UKUPNO**. Račun će biti zatvoren po tačnom iznosu koji je isписан na displeju i evidentiraće se naplata gotovinom. Pre zatvaranja računa može se uneti novčana količina koja ne sme biti manja od sume za plaćanje, dok će povraćaj biti isписан na ekranu ukoliko je novčana količina veća od potrebne za naplatu. Ako je suma manja račun neće biti zatvoren sve do ispunjavanja ovog uslova.

1.5.2 - Naplata čekom, podrazumeva ček kao hartiju od vrednosti koja pokriva vrednost računa. Nakon preuzimanja čeka i potvrde njegove validnosti potrebno je uneti njegovu novčanu vrednost i pritisnuti taster **ČEK**. Kao i u prethodnom slučaju ako vrednost čeka prelazi vrednost računa, na ekranu će biti ispisana razlika, odnosno povraćaj (kusur) koji treba isplatiti. Pritiskom na taster **ČEK** bez unosa novčane količine, račun će biti zatvoren po sumi za naplatu.

4.256,00

povraćaj:

744,00

1.5.3 - Naplata karticom, se vrši preko terminala za naplatu a u kasi se unosi vrednost naplate, i evidentira tasterom **KARTICA** kao i kod prethodnog primera.

Napomena 1: Moguće je naplatiti račun koristeći sva tri načina plaćanja kombinacijom, tako što treba uneti novčanu količinu a zatim sredstvo plaćanja. Račun će se zatvoriti ako je uneta suma za plaćanje jednaka ili veća od vrednosti računa (recimo 1000 dinara čekom, 500 dinara karticom

i 200 gotovine za račun od 1700 dinara). Za naplatu tačne sume treba pritisnuti UKUPNO za gotovinu odnosno ČEK ili KARTICA za ostale načine plaćanja.

povraćaj:

0,00

Napomena 2: Uređaj ograničava prodaju kako previše malih tako i previše velikih finansijskih vrednosti. Malom finansijskom vrednošću se smatra prodaja artikla čija finansijska vrednost prodaje zaokružena na dve decimale je jednaka nuli.

Primer: Cena artikla je 0.2, prodajna količina je 0.01 što daje finansijsku vrednost od 0.002 što zaokruženo na dve decimale je 0. Ovaj artikal ove količine ne može biti prodat na ovom uređaju.

Takođe malom finansijskom vrednošću smatra se i pokušaj prodaje artikla za koje je definisana poreska stopa različita od 0, a finansijska vrednost poreza prodaje artikla za tu poresku stopu zaokružena na drugu decimalu je 0.

Primer: Artikal ima cenu 1 dinar, prodajna količina je 0.01 a definisana poreska stopa za artikal je 10%. Finansijska vrednost poreza pri ovoj prodaji je 0.001 što zaokruženo na drugu decimalu daje 0. Ovakva prodaja je takođe onemogućena na uređaju.

2 - Izveštaji (Fiskalni)

Meni 2 sadrži sve neophodne fiskalne izveštaje koji se zahtevaju zakonom o fiskalnim kasama.

Pored fiskalnih izveštaja dodat je i izveštaj o artiklima zbog logičke povezanosti ovih izveštaja. Zbog važnosti svih izveštaja u ovom meniju, na tastaturi su predodređeni tasteri za brži ulazak u podmenije .

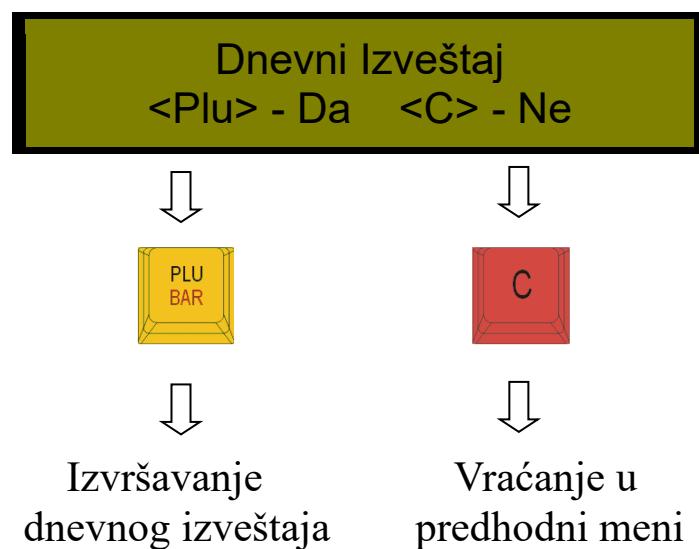
- Za izvršavanje dnevnog i izveštaja preseka stanja;
- Za izvršavanje periodičnog izveštaja

2.1,2 - Dnevni izveštaj i presek stanja

Prva dva podmenija u ovom meniju su namenjeni izvršavanju dnevnog izveštaja i fiskalnog preseka stanja. Njihove najbitnije karakteristike su da je broj dnevnih izveštaja ograničen (2500), i da se dnevni izveštaji upisuju u fiskalnu memoriju, dok presek stanja ima isključivo namenu evidencije i u svekom momentu se može izvršiti bez ikakvih ograničenja ili upisa. Meniji 2.1 i 2.2 su jasno tekstualno opisani na displeju tako da je bilo kakvo objašnjenje suvišno.

Oba izveštaja po ulasku traže potvrdu izvršavanja. Ovo je urađeno iz sigurnosnih razloga kako nebi došlo do "slučajnog" izvršavanja jednog od izveštaja

Primer: dnevni izveštaj

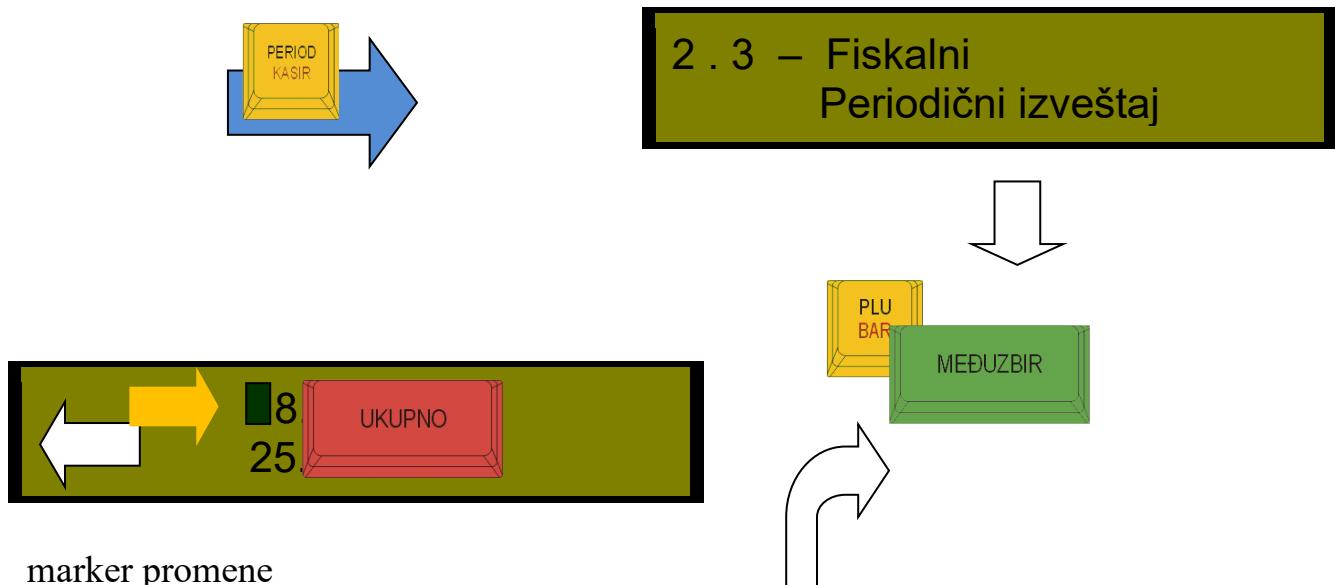

2.3 - Periodični izveštaj

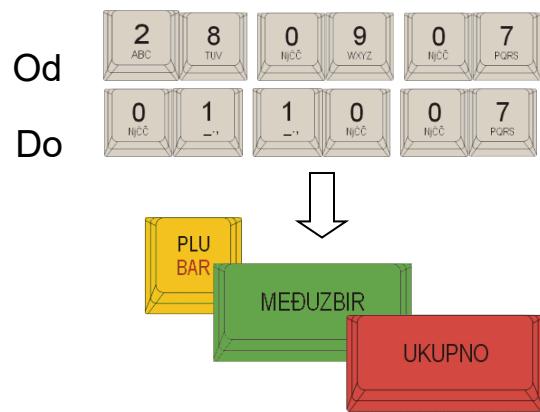
Da bi se izvršio periodični izveštaj potrebno je uneti datum početka i datum kraja izveštajnog perioda. Po ulasku u ovaj pod meni na displeju su prikazani podrazumevani datumi, datumi koji obuhvataju period celokupnog rada uređaja (datum fiskalizacije, trenutni datum). Zbog lakšeg uvida u postavljenje datuma, uveden je tzv. marker promene, na poziciji ovog markera izvršava se trenutna promena datuma koju korisnik unosi preko tastature. Marker se po unosu cifre pomera na narednu cifru gde se promena očekuje. Tasterima **TRAKA-R/TRAKA-L** marker se može pomerati te je ispravljanje greške pri unosu jednostavno.

Takođe, tasterom **STORNO** resetuju se uneti datumi (postavljaju na početne) i marker promene se vraća na prvu poziciju.

U svakom trenutku tasteri **PLU/MEĐUZBIR/UKUPNO** potvrđuju datume i izvršavaju periodični izveštaj prihvatajući datume na displeju kao validne. U slučaju da navedeni period nije validan, uređaj će signalizirati tesktualnom greškom na displeju. Periodični izveštaj kao i presek stanja se ne upisuje u fiskalnu memoriju i ne postoji ograničenje i broju izvršenih izveštaja.

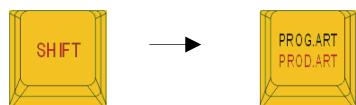
Primer unosa datume 28.09.07 - 01.10.07

Izvršavanje periodičnog izveštaja

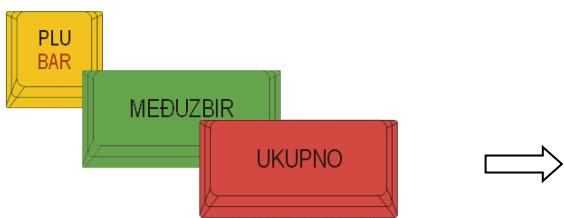
2.4 - Izveštaj prodaje artikala

Izveštaj prodaje artikala namenjen je korisniku koji želi da prati količinsko i finansijsko stanje prodaje artikala bez korišćenja PC-ja. Uredaj sumira prodatu količinu i finansijsko stanje prodaje po svakom artiklu i pamti u bazi artikala, tako da se trenutno stanje prodaje po artiklima može odštampati u svakom trenutku (ako je započet fiskalni račun, operacija se odbija). Takođe korisniku je data mogućnost da resetuje stanje tako da se praćenje prodaje može svesti na dnevno. Zbog važnosti ovog izveštaja na tastaturi je predodređen taster za lakši ulazak u ovaj meni:

2.4.1 je podmeni za štampanje izveštaja o prodatim artiklima od zadnjeg reseta prodaje.

**2.4.1 štampanje
izveštaja**

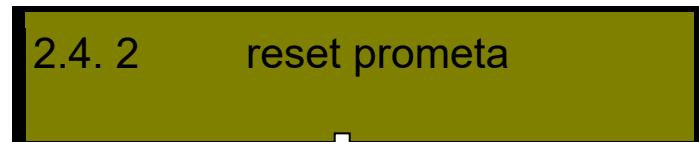
štampanje izveštaja
prodaje artikal

Štampanje		
izveštaja		

Barkod Artikla		10
Cena Artikla	440,10	đ
Naziv Artikla	Article 1	/kg
	13,450	
	5.919,34	

Barkod Artikla		30
Cena Artikla	880,20	đ
Naziv Artikla		

2.4.2 je podmeni za izvršavanje reseta prodaje. Posle ovog reseta stanje prodate količine i finansijsko stanje prodaje svakog artikla je 0.

izvršava se reset
prodaje po artiklima

reset se odlaže

3 - Podešavanja Uređaja

Meni 3 omogućava konfigurisanje uređaja, te razna podešavanja i naravno unos podataka i programiranje. U ovom meniju se mogu programirati poreske stope, definisati artikli, izabirati reklamne slike itd. Tu su još i opšta podešavanja: portova,tastature, štampača i odabir jezika.

3.1 – Podešavanje zaglavlja i reklame

Napomena: Ova opcija je dozvoljena samo ako je urađen dnevni izveštaj

3.1.1 Definisanje zaglavlja, se obavlja na način objašnjen u poglavlju A6. Zaglavljje sadrži i PIB kao i IBFM koji se unose u toku fiskalizacije kase i kao takvi se ne mogu menjati bez odgovornog servisera/zastupnika. Zaglavljje se može ispisati u 11 linija sa po 22 karaktera u liniji i treba da sadrži naziv preduzeća/prodavnice njenu adresu, kontakt i druge podatke vezane za nju.

3.1.2 Definisanje reklamnog bloka

- **3.1.21** Izbor reklamne poruke, se može koristiti ukoliko se prvo poruka programira u meniju 3.1.22 Definisanje reklamne poruke. Može se vršiti izbor od 14 programiranih reklamnih poruka ili je jednostavno isključiti (račun će biti bez reklamne poruke).
- **3.1.22** Definisanje reklamne poruke, se izvršava kao i ostala editovanja teksta koja su već objašnjena u poglavlju A6.

Reklamna poruka dolazi ispod zaglavlja i reklamne slike i odvojena je separatorom. Može se izabirati samo po jedna.

3.1.3 Izbor reklamne slike, biće dostupan ukoliko se slike unesu preko računara. Može se vršiti

izbor od najviše 8 slika u memoriji kase. Slika mora biti u formatu monochrome bitmap rezolucije (max 256x192 piksela)

U svakom trenutku definisanja, tasterom VIRMAN vizuelno se može propratiti na štampaču podešavanje.

Slika : Štampani isečak zaglavlja i reklame

3.2 – Definisanje poreskih stopa

Shodno zakonu o fiskalnim kasama za tržište Srbije, HCP fiskalne kase omogućavaju do 30 promena poreskih stopa. Nakon 30.-te promene poreskih stopa rad sa kasom je i dalje moguć, ali promene su dalje onemogućene.

HCP fiskalne kase imaju sledeću numeraciju poreskih stopa:

1-A, 2-G, 3-D, 4-Dj, 5-E, 6-Z, 7-I, 8-J, 9-K.

Ovaj meni namenjen je ažuriranju poreskih stopa. Unos vrednosti poreskih stopa vrši se preko numeričke tastature.

Primer: Unos vrednosti 12.34 :

Poreska Stopa 1-A
Iznos: 12.34%

Poništavanje poreske stopa:

Poreska Stopa 1-A
Iznos: **.*%*

U slučaju greške pri unosu vrednosti poreske stope jedini način ponovnog unosa je prvo poništavanje (**STORNO**) a zatim ponovni unos.

Potvrda unosa za datu poresku stopu su tasteri **PLU/MEDUZBIR/UKUPNO**, nakom čega meni prelazi na narednu poresku stopu. Trenutno unete vrednosti se štampaju tasterom **VIRMAN**. Po potvrdi zadnje poreske stope pojavljuje se upit o konačnoj potvrdi promene.

Snimanje opcije?
<Plu>-Da <C>-Ne

Potvrdom promene štampa se dokument o promeni.

Napomena: Koristite tastere **TRAKA-R/TRAKA-L** za kretanje kroz ovaj meni. Na ovaj način je omogućeno vratiti se na već isprogramiranu poresku stopu i proveriti unetu vrednost.

3.3 – Opšta podešavanja uređaja

3.3.1 Podešavanje porta COM 2, predstavlja podešavanje baud rate-a drugog eksternog RS232 porta* (slika konektora). Postoji mogućnost izbora brzina 9600,19200,38400,57600,115200 bps. Izbor se vrši na već opisan način pri čemu treba voditi računa o podešenju uređaja koji se priključuje (opcija).

***Napomena:** Ovaj eksterni RS232 port je namenjen uređaju za elektronsku naplatu Pinpad, međutim nije dostupan u svim verzijama softvera.

3.3.2 Podešavanje porta COM 1, kao i kod porta COM 2 tako i kod PC porta treba prilagoditi brzinu komunikacije (baud rate), samo ovoga puta sa računaram. Isti je postupak kao i u prethodnom primeru. Preko računara je moguće podešavati kasu i vršiti programiranja preko servisnog programa tako da sada kasa ima ulogu i može raditi kao fisklani štampač.

3.3.3 Odabir jezika, ovakva opcija je bila neminovna. Postoje pet jezika na koje su meniji i poruke prevedeni: srpski, engleski, mađarski, rumunski i albanski. Pojednostavljinje upotrebe je urađeno tako da će samo fiskalni dokumenti (zakonom propisani) biti štampani cirilicom na srpskom, dok će sve ostalo biti odštampano na izabranom jeziku kao i poruke i meniji na displeju.

3.3.4 Podešavanje tastature, se odnosi na zvučni signal pri pritiskanju tastera (keypad tones). Signal je kratak jednozvučni.

3.3.5 Podešavanje štampača predstavlja:

- biranje intenziteta štampe na štampaču. Postoji osam nivoa intenziteta od 0 do 7;
- biranje brzine štampe štampača. Postoji osam nivoa brzine od 0 do 7;
- Biranje dužine futera trake za mušteriju na štampaču. Postoji mogućnost izbora dužine do osam redova od 0 do 7.

Tasterom VIRMAN se uvek mogu odštampati podešavanja dok se nalazite u nekom od ovih podmenija.

3.4 - Definisanje Artikala

Artikal (PLU), pretstavlja osnovu za definisanje kvaliteta jednog fiskalnog uređaja. Broj artikala , lakoća ažuriranja, praćenje prodaje su sve opcije koje su vezane za bazu artikala fiskalnog uredjaja, a elementarne pri definisanju istog.

- funkcijski taster za ulazak u ovaj pod meni.

- funkcijski taster kojim se programirani artikal štampa na printeru
(artikal biće štampan samo ako mu je definisan kod ili bar kod)

Slika štampe

HCP Integra fiskalni uređaji imaju mogućnost definisanja 32 000 artikala. Svaki artikal je definisan sledećim poljima.

* kod	:	1 - 32 000
* bar kod	:	do 18 cifara
* opis	:	do 34 karaktera
* cena	:	do 21.000.000,00
* poreska stopa	:	A – K
* jedinica mere	:	(15)
* odeljenje	:	(16)

Svaki artikal ima u bazi svoj kod i svoj bar kod. Za pravilnu definiciju artikala dovoljno je definisati bar jedno polje tj. bar kod ili kod. Tako da jedan artikala može imati definisan samo kod i njegova prodaja se vrši preko koda (kod + PLU) ili definisan samo bar kod, prodaja kombinacijom (bar kod + SHIFT + PLU), ili očitavanjem bar-a čitačem. Artikal za koji

je definisan i kod i bar kod, može imati prodaju i kodom i bar kodom.

Meni 3.4 namenjen je za definisanje novih artikala i ažuriranje već postojećih i nudi sledeće podmenije:

- Unos bar kod-a.

Barkod Artikla
12342435

Podmeni namenjen za unos bar koda artikla, unos je preko numeričke tastature ili očitavanjem bar koda čitačem. Artikal će imati ne definisan bar kod ukoliko se u ovom pod meniju za vrednost unese 0.

- Unos koda artikla (šifra).

U ovom pod meniju definiše se šifra artikla. Ukoliko se za šifru artikla unese 0, uređaj sam dodeljuje **prvu slobodnu najveću šifru**.

Šifra Artikla
89

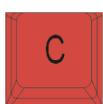
Napomena: Za dva navedena menija važi.

- Brisanje zadnjeg unetog karaktera

- Brisanje svih unetih karaktera

- Vraćanje na prethodni nivo menija.

- Definisanje opisa artikla.

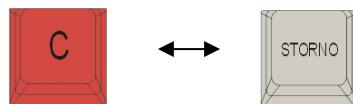
Definisanje opisa artikla vrši se shodno proceduri u A.6. Artikal ne može imati ne definisan opis, tj. opis mora imati bar jedan vidljiv karakter. Opis može da sadrži 34 karaktera i ne može centrirati.

Naziv Artikla	ab
Artikal 89	

- **Cena artikla**

U ovom pod meniju definiše se cena artikla. Unos cene je preko numeričke tastature. Cena može imati najviše dve decimale. Artikal ne može imati nedefinisanu cenu tj. cena ne može imati vrednost 0,00.

Cena Artikla	2345,67
--------------	---------

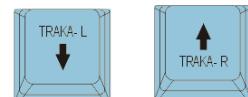
Napomena: Brisanje unete cene (postavaljanje na 0)

- **Definisanje poreske stope artikla.**

Svakom artiklu potrebno je dodeliti poresku stopu. Stopa mora biti prethodno definisana. U ovom podmeniju vrši se izbor već definisane poreske stope za dati artikal. Za definisanje stopa mogu se koristiti numerički tasteri. Taster **1** označava stopu 1-A, taster **2** stopu 2-G itd.

Poreska Stopa 3-D	18,00%
-------------------	--------

Za izbor poreske stope mogu se koristiti i:

- **Definisanje jedinice mere.**

HCP fiskalne kase imaju 10 definisanih poreskih stopa (kom,kg,g,t,l,dl,m,m2,m3,h) i 5

slobodnih mesta za definisanje jedinica mere po izboru. Svakom artiklu mora se dodeliti jedinica mere. Izabrana jedinica mere vidljiva je na računu kao nastavak opisa artikla kojoj predhodi karakter ‘/’.

Za izbor jedinice mere mogu se koristiti **TRAKA-R/TRAKA-L** ili za prvih 10 jedinica mera izborom preko taster (0-9) (0-KOM, 1- kg itd.)

Jedinica Mere
5 - dl

- Definisanje odeljenja artikla.

U meniju 3.6 definišu se željena odeljenja. Svakom artiklu moguće je dodeliti 1 od 16 različitih odeljenja. Definisanjem odeljenja svaka naredna prodaja artikla finansijski se dodaje definisanim odeljenju.

Odeljenje
Kućna Hemija

Svake vrednosti u navedenim pod menijima potvrđuju se tasterima
PLU/MEĐUZBIR/UKUPNO.

Pri unosu novog artikla korisnik prolazi kroz sve menije. Svi meniji su resetovani u tom trenutku. Ako pri unosu šifre ili bar koda uređaj pronađe već definisan artikal u bazi polja u podmenijima biće popunjena vrednostima tog artikla.

Ako je fiskalani dan započet tada za postojeći artikal moguće je promeniti samo cenu te shodno tome posle podmenija za definisanje šifre ili bar koda jedini dostupan podmeni je podmeni za menjanje cene.

3.4.1 - Unos bar koda već definisanom artiklu

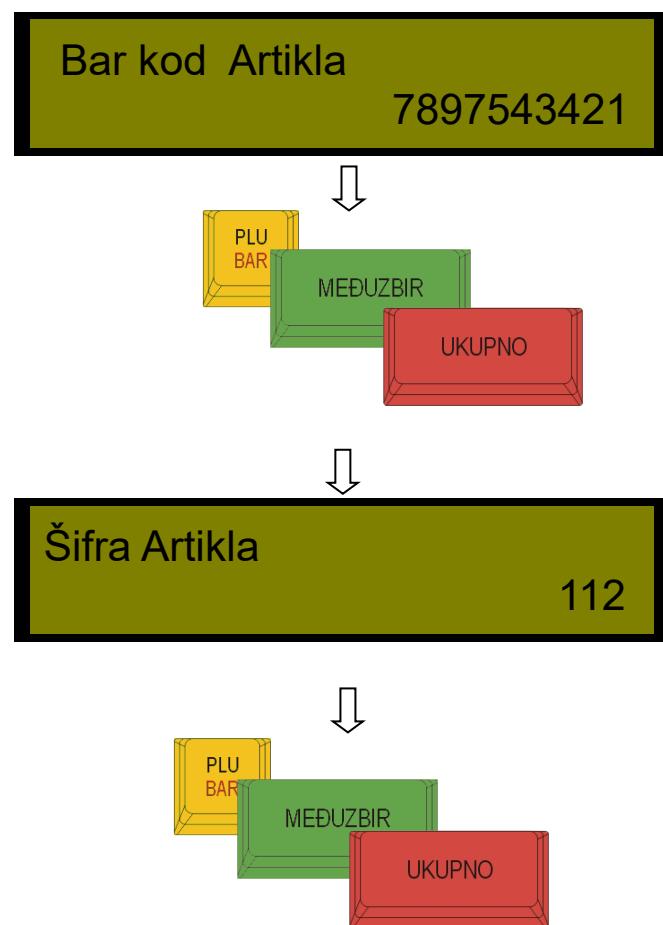
Kao što je već napomenjeno svaki artikal mora imati definisanu šifru ili bar kod, tj. u bazi može postojati artikal koji ima definisanu šifru ali nedefinisan bar kod. Takvom artiklu je moguće kasnije definisati bar kod.

Postupak je sledeći:

U prvom podmeniju uneti željeni bar kod. U narednom podmeniju uneti šifru artikla kome se bar kod dodaje. Naredni meniji biće popunjeni vrednostima datog artikla.

Napomena: koristite taster **VIRMAN**, za štampanje artikla na printeru.

Primer: Unos bar koda 7897543421 artiklu sa šifrom 112.

3.4.2 - Unos artikla sa šifrom ili bar kodom koji već postoji u bazi

U bazi artikala šifra je jedinstvena, tj. samo jedan artikal može imati određenu šifru. Isti slučaj je i sa bar kodom artikla tj. samo jedan artikal može biti jedinstveno određen jednim bar kodom.

Pretpostavimo da korisnik želi da unese artikal sa određenom šifrom ili bar kodom koji već postoji u bazi .

Na displeju se prvo pojavljuje upozorenje da artikal već postoji u bazi.

Artikal već postoji!

Zatim poruka zahtev da se artikli koji postoje u bazi odštampaju na printeru.

**Štampanje postojećih
artikala?**

**Brisanje podataka?
<Plu>-Da <C>-Ne**

Nakon potvrde brisanja postojećih artikala u bazi započeti unos je moguće nastaviti.

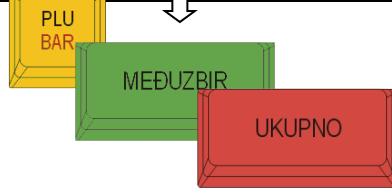
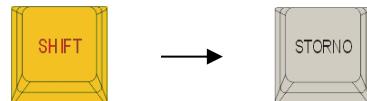
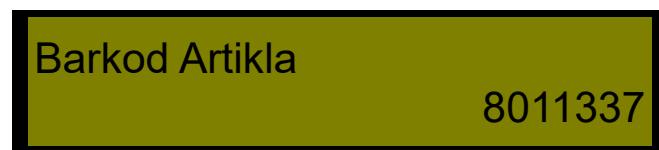
Napomena: Brisanje postojećih artikala u bazi je moguće samo ako fiskalni dan nije započet.

3.4.3 - Brisanje artikla u bazi

Ažuriranje baze artikala podrazumeva i brisanje već definisanog artikla u bazi. Brisanje artikala u bazi se može uraditi na dva načina, preko šifre artikla ili koristeći bar kod artikla.

- Brisanje artikla koristeći bar kod:

Pozicionirati se u prvi pod meni (Barkod Artikla), i uneti bar kod artikla koji treba obrisati.(koristeći numeričku tastaturu ili očitati bar kod sa artikla koristeći bar kod čitač). Zatim tasteri **SHIFT + STORNO**, u gornjem redu pojaviće se poruka **DEL**, što znači da je procedura brisanja aktivirana. Na kraju je potrebno potvrditi proceduru brisanja .

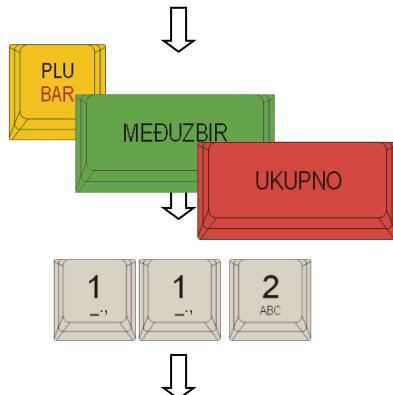
Vrednost je obrisana!

- Brisanje artikla koristeći šifru artikla

Procedura brisanja je identična samo što se u drugom podmeniju (šifra artikla) unosi šifra(kod) artikla koji treba obrisati.

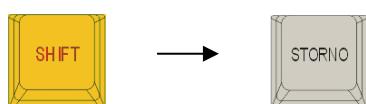
Barkod Artikla

0

Šifra artikla

112

Šifra artikla

DEL

112

Vrednost je obrisana!

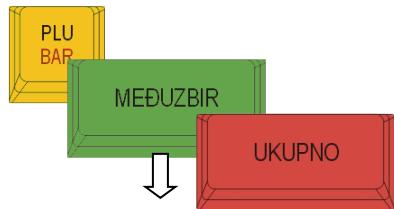
3.4.4 - Promena cene artikla u toku računa

Fiskalne kase HCP imaju još jednu, za korisnika veoma važnu, karakteristiku, mogućnost promene cene artikla u toku započetog računa.

Napomena: Artikal na jednom fiskalnom računu mora imati jedinstvenu cenu. Tj. artikal može biti izdat (prodat) više puta na istom računu ali pri tome svaka prodaja mora imati istu cenu. Promena cene artikala je moguća u toku računa samo ako dati artikal nije već prodat na istom. Pretpostavimo da korisnik vrši prodaju nekoliko artikala, zatim prodaje artikal X za koji utvrđuje da ima nepromenjenu cenu. Da bi se cena promenila mora se izvršiti STORNIRANJE prodatog artikala tako da je njegova prodaja na računu 0. Zatim se se ulazi u meni 3.4 i vrše promena cene artikla. Po promeni cene uređaj se vraća u meni prodaje i korisnik može nastaviti sa prodajom. Naravno promena cene se može izvršiti i pre porodaje artikla, tada normalno STORNIRANJE nije potrebno jer ne postoji prodaja datog artikla.

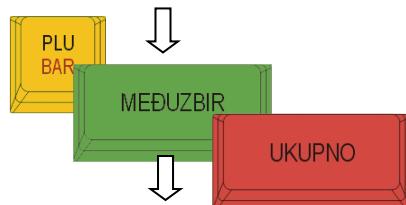
Ilustracija promena cene Artikla sa šifrom 4

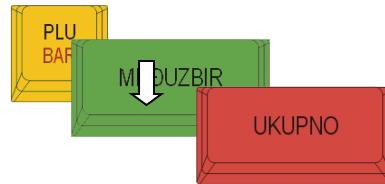
Unos šifre 4 – artikal na kome se cena menja

Šifra artikla	4
---------------	---

Unos nove cene

Cena Artikla	876,00
--------------	--------

Uredaj vraća korisnika u meni prodaje

0

3.5 - LAN

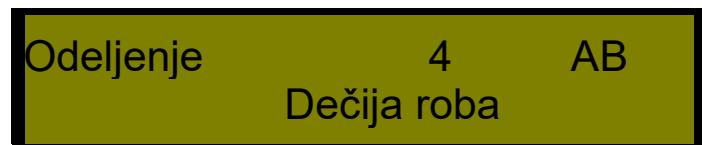
Ilići Local Area Network (Lokalna mreža) je moguća sa odgovarajućim softverom. Na ovaj način se mogu spojiti više kasa, gde će jedna biti Master i preko koje će se ostalim kasama upravljati. Umrežavanje omogućava veliku brzinu prenosa podataka, kao administriranje na daljinu. U ovoj verziji softvera opcija nije dostupna.

3.6 - Programiranje Odeljenja

U cilju preglednijeg praćenja prodaje robe i njenog efikasnijeg razvrstavanja, fiskalne kase HCP pružaju korisniku mogućnost dodeljivanja odeljenja svakom artiklu. U ovom meniju vrše se podešavanja opisa datih odeljenja, štampanje finansijskog stanja i reset istog.

HCP fiskalne kase imaju mogućnost definisanje i dodeljivanja 16 različitih odeljenja koji imaju do 16 karaktera u opisu.

U meniju 3.6 vrši se podešavanje opisa odeljenja sledeći pravila iz A.6. Na naredno odeljenje prelazi se tasterom **PLU** ili **SHIFT+TRAKA-R**. **SHIFT+TRAKA-L** vraća meni na predhodno odeljenje.

U osnovnom meniju 3.6 **VIRMAN** i **STORNO** imaju posebnu funkciju. Njihove funkcije nemaju efekat kada se nalazite u podmeniju za definisanje jednog odeljenja.

Štampanje finansijskog stanja po odeljenjima.

Reset finansijskog stanja svih odeljenja.

Odeljenje	0
Dečija roba	269.031.888,38
Odeljenje	1
Kućna hemija	0,00
Odeljenje	2
Alati	0,00
Odeljenje	3
od 3	0,00
Odeljenje	4
od 1	

3.7 – Kasiri

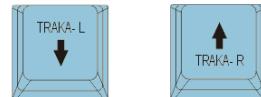
U ovom meniju mogu se podesiti sva potrebne vrednosti neophodne za validno korišćenje funkcije „KASIRI“.

Funkcija „KASIRI“ namenjena je poslodavcima koji žele da prate rad svojih zaposlenih. Svaki kasir (radnik) ima svoju jedinstvenu šifru i nivo pristupa. Po uključenju ove funkcije uređaj počinje da prati rad kasira. Svaka prijava i odjava kasira se beleži u memoriji (elektronski žurnal). Svaka prodaja se finansijski beleži prijavljenom kasiru. Fiskalne kase HCP pružaju mogućnost definisanja do 16 kasira sa tri različita prioriteta.

Napomena: I u ovom meniju, svi izbori u podmenijima se biraju tasterima **TRAKA-R/ TRAKA-L**, a prelazak na naredni meni/podmeni tasterima **PLU/MEĐUZBIR/UKUPNO**

Prvi podmeni menija 3.7 predstavlja podmeni u kome korisnik može uključiti ili isključiti funkciju „KASIRI“.

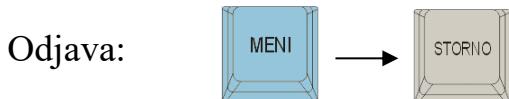
Za biranje izbora **Opcija Se Koristi Da/Ne** koristite tastere.

Opcija se koristi?
Da

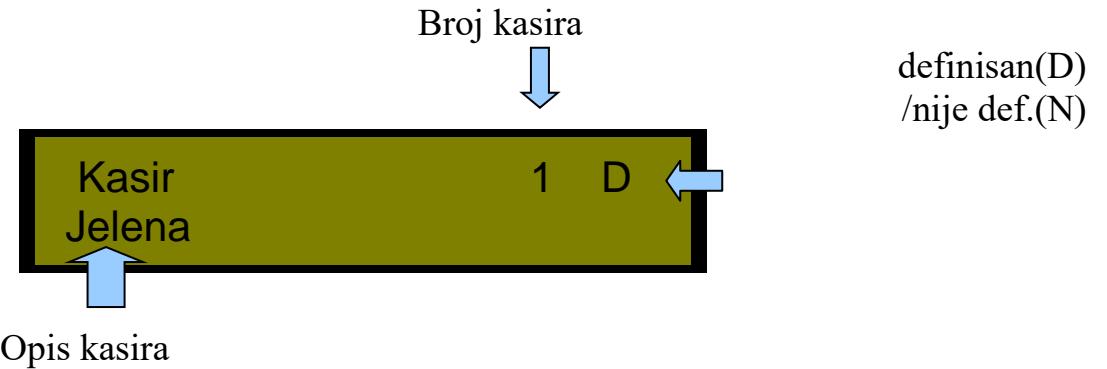
Naredni podmeni je **TIME OUT KASIRA:**

Time out kasira predstavlja slobodno vreme za koje kasa drži prijavu kasiru, a da ovaj pri tome ne obavlja nikakvu funkciju na njoj. Po isteku definisanog vremena kasa odjavljuje kasira i za ponovni rad potrebna je ponovna prijava. Ako je parametar isključen, jednom prijavljeni kasir ostaje prijavljen do momenta manualne odjave. Ako se kasiri prijavljuju preko računara neće postojati time out, već se mora manuelno odjavljivati ili preko kase ili preko računara.

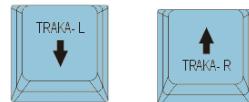

Naredni podmeni je definisanje kasira.

Prvi podmeni na koji se nailazi, prikazuje kasira sa nazivom i statusom definisanosti.

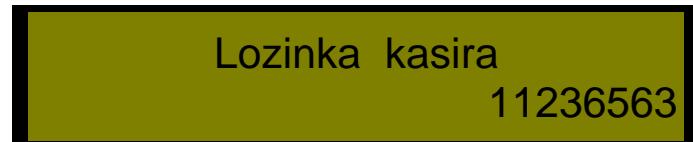

Prelazak na narednog kasira je tasterima

Definisanje kasira pruža sledeće atribute: lozinka kasira, opis kasira i nivo pristupa kasira.

- Lozinka kasira:** Lozinka kasira predstavlja jedinstveni broj kasira koju isti koristi kao prijavu za rad na kasi. Lozinka može imati min 3 karaktera (100) i max 9 (999999999). Lozinka se unosi preko numeričke tastature, brisanje unete vrednosti tasterom **STORNO**.

- Opis kasira:** Opis kasira definiše ime kasira i to opis kasira koji se pojavljuje na računu, posle zaglavlja. Način upisa definisan u A.6.

- **Nivo pristupa:** Preko nivoa pristupa definišu se prava kasira na ostale funkcije kase. Kase HCP pružaju mogućnost dodeljivanja tri nivoa pristupa: **NAJVIŠI, SREDNJI, NAJNIŽI.** (**TRAKA-L/TRAKA-R**)

NAJVIŠI: Dozvoljen pristup svim funkcijama kase.

SREDNJI: Meni 1 i 2, promena cena i unos novog artikla.

NAJNIŽI: Samo meni 1, promena cena i unos novog artikla.

Nivo Pristupa Najviši

Napomena: Pri prvom izboru opcije prvi kasir ima NAJVIŠI nivo pristupa sa šifrom 1111. Savetuje se promena podešavanja ovog kasira.

Štampanje finansijskog zaduženje svih kasira. (**PERIOD/KASIR**)

Reset finansijskog zaduženja kasira.

Štampanje podešenosti kasira.

Kada je funkcija „KASIRI“ uključena , u osnovnom meniju (MENI 0), kasir unosi šifru kasira preko tastature i potvrđuje sa **PLU**. Ako je šifra ispravna kasir se nalazi u meniju prodaje.

Lozinka Kasira

Kasir	1	
Svetislav Kostić		
139.735.165,80		
Nivo Pristupa		
Najviši		
1111		
Kasir	2	
Janko Boko		
0,00		
Nivo Pristupa		
Srednji		
1112		
Kasir	3	
Milica Mali		
129.332.076,98		
Nivo Pristupa		
Najniži		
1113		
Kasir	4	
0,00		
→ Pristupa		

Kasir	1	
Svetislav Kostić		
139.735.165,80		
Kasir	2	
Janko Boko		
0,00		
Kasir	3	
Milica Mali		
129.332.076,98		
Kasir	4	
0,00		
Kasir	5	

Tabela kodiranih karaktera

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
0	!	"	#	\$	%	&	'	()	*	+	,	-	.	/	
1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	:	;	<	=	>	?
2	@	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
3	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	ć	\	č	^	_
4	‘	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
5	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	ž		š	~	Ш
6	Ć	Č	Š	Ž	Б	В	Г	Д	Ђ	Ж	З	И	Л	Љ	Н	Њ
7	П	Р	С	Ћ	У	Ф	Х	Ц	Ч	Џ	б	в	г	д	ђ	ж
8	з	и	л	љ	н	њ	п	р	с	ћ	у	ф	х	ц	ч	џ
9	ш															

Opšte karakteristike kase

Karakteristike kase	INTEGRA
Štampač termalni APS CP 324K – DS	Dvostanični
Rezolucija štampača (dpi)	203
Papirne rolne	2
Širina papirnih rolni (mm)	38
Spoljni prečnik papirne rolne (mm)	Max. 50
Broj karaktera po liniji	22
Veličina karaktera (mm)	1.5 x 2.5
Veličina karaktera u duploj veličini (mm)	3 x 2.5
Brzina štampanja (mm/s)	60
Broj senzora za nedostatak papira	2
Displej za kupca alfanumerički LCD	1x16 karaktera
Displej za prodavca alfanumerički LCD	2x24 karaktera
Dimenzije karaktera displeja za kupca (mm)	5,6x9,66
Dimenzije karaktera displeja za prodavca (mm)	3,2x5,55
Format cene (cifara)	8+2
Max. vrednost po računu (cifara)	11+2
Naziv artikla (karaktera)	Do 34
Tastatura	Cherry
Raspored tastature	5x6
Maksimalan broj tastera	28
Tastatura programabilna	Da
Broj odeljenja (Dep)	16
Broj kasira	16
Password log kasira	Da
Nivoi pristupa kasira	Najniži Srednji Najviši
Broj poreskih grupa	9
Broj promena poreskuh stopa	30
GPRS modem	Integriran
Broj artikala (Plu)	32 000
Fiskalna memorija (kB)	512
Kapacitet fiskalne memorije (broj dnevnih izveštaja)	2 500

Broj portova	3xRS232
Programska memorija (kB)	512
Operativna memorija (kB)	1 000
Baterijska zaštita podataka u operativnoj memoriji (dana)	min. 365
Dimenzije kase DxŠxV (mm)	310x280x111
Konektor za fioku za novac	Da
Masa kase (Kg)	2100
Napajanje VOF 65-24, Radni napon (VAC)	Universal input 110V(220V)
Potrošnja (W)	Stand by 2W Max 65W
Frekvencija (Hz)	50 - 60
Radna temperatura (°C)	Od 0 do +40
Temperatura uskladištenja (°C)	-20 do 60
Vlažnost vazduha (%)	90
Višejezički meni	Da
Jezici	Srpski
	Engleski
	Mađarski
	Rumunski
	Albanski
Interfejs USB 2.0	Opcija
Displej u plavoj boji	Opcija

Tabela šifara poruka

10	Artikal već postoji!	
11	Nepravilna šifra	artikla!
12	Nepravilna cena	artikla!
13	Nepravilno odeljenje	artikla!
14	Nepravilna poreska	stopa artikla!
15	Nepravilna jedinica	mere artikla!
16	Nepravilan kod/bar kod	artikla!
17	Nepravilan bar kod	artikla!
18	Artikal ne postoji!	
19	Baza je puna!	
20	Opis nije	naveden!
21	Vrednost nije dobra!	
22	Nepoznata vrednost!	
23	Vrednost je ista!	
24	Vrednost je obrisana!	
25	Test uspešan!	
31	Započet fiskalni	račun!
32	Započet fiskalni	dan!
33	Loša vrednost!	
34	Zatvorite račun!	
35	Poreska stopa	nije definisana!
36	Premala vrednost!	
37	Prevelika vrednost!	
38	Račun nije započet!	
39	Mora se uraditi	dnevni izveštaj!
43	Ne postoje	podaci!
50	Memorija je puna!	
66	Broj reseta	pri kraju!
67	Broj promena poreskih	stopa pri kraju!
68	Broj dnevnih izveštaja	pri kraju!
76	Greška vremena!	
77	Netačno vreme!	

78	Reset jumper	je prisutan!
79	Lozinka već	postoji!
80	Unesite lozinku	kasira!
81	Nemate prava	pristupa!
83	Opcija nije dostupna	
99	Nije stornirana	zadata količina!
100	Kasa je zauzeta!	
101	Pogrešna dužina	komande!
102	Nepostojeca komanda!	
103	Operacija nije	dozvoljena!
104	Poslednji artikal,	brisanje nemoguce!
107	Dobro došli!	
108	Brisanje podataka?	
109	Štampanje postojećih	artikala?
110	Reset prometa	artikala!
111	KASIR ODJAVLJEN!	
112	Najniži	Najviši
113	Isključeno!	Srednji
114	Reklamna Poruka	
115	Poreske Uprave	Korisnički Deo
116	Vreme Obrade:	Broj Pokušaja:
117	Konekcije:	Prethodna:
118	Trenutna:	Naredna:
120	HCP D.O.O.	Fiskalni Uredjaji
121	Reset	
122	Ukupno:	
123	Povraćaj:	
124	Gotovina:	
125	Ček:	
126	Kartica:	
127	Da li ste sigurni?	<Plu>-Da <C> -Ne
128	Dnevni Izveštaj	
129	Presek Stanja	
130	Periodični Izveštaj	
131	Fiskalizacija	
132	Fatalna greška!	
133	Taster	0

134	Taster	1
135	Taster	2
136	Taster	3
137	Taster	4
138	Taster	5
139	Taster	6
140	Taster	7
141	Taster	8
142	Taster	9
143	Taster	.
144	Taster	X
145	Taster	Meni
146	Taster	Plu
147	Taster	Traka - R
148	Taster	Storno
149	Taster	Traka - L
150	Taster	C
151	Taster	Dnevni
152	Taster	Period
153	Taster	Shift
154	Taster	Prog Plu
155	Taster	GPRS
156	Taster	Virman
157	Taster	Ček
158	Taster	Kartica
159	Taster	Medjuzbir
160	Taster	Ukupno
161	Taster	Plu 1
162	Taster	Plu 2
163	Taster	Plu 3
164	Taster	Plu 4
165	Taster	Plu 5
166	Taster	Plu 6
167	Taster	Plu 7
168	Taster	Plu 8
169	Taster	Plu 9
170	Taster	Plu 0

171	Taster	Option 1
172	Taster	Option 2
173	Taster	Option 3
176	VERZIJA SOFTVERA	
177	Nefiskalni	dokument!
179	Storno	
180	Medjuzbir:	
181	Da	Ne
182	Opcija se koristi?	
183	GPRS Kontrola	
184	Operacija	izvršena!
185	Snimanje opcija?	
187	Inicijalizacija	
188	ПРОМЕНА	ПОРЕСКИХ СТОПА
189	ПРЕОСТАЈО:	
190	Nedostaje šifra!	
217	Pregrejana glava	štampača!
218	Nema više papira!	
219	Podignuta glava	štampača!
220	Greška memorije!	
221	Fiskalna memorija	je puna!
222	Greška	fiskalne memorije!
223	Memorija fiskalizovana!	
224	Pogrešan PIB	u memoriji!
225	Greška na displeju!	
226	Greška tastature!	
227	Greška GPRS modema!	
228	Modem nemoguće	detektovati!
229	Modem zauzet!	
231	Fatal error!	
232	Fiskalizacija	
235	Mora se izvršiti	reset!